

Список використаних джерел:

1. The Global Competitiveness Report 2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf
2. Ukraine Competitiveness Index [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tradingeconomics.com/ukraine/competitiveness-index>
3. Рейтинг стран мира по индексу глобальной конкурентоспособности [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://gtmarket.ru/ratings/global-competitiveness-index>
4. Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2021-2023 роки. [Електронний ресурс]/ Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України . – 2020. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=98c3a695-56bb-42ba-b651-60ce1f899654&title=PrognozEkonomichnogoISotsialnogoRozvitkuUkrainiNa2021-2023-Roki>
5. Україна може піднятися на 10-20 позицій у рейтингу Doing Business-2021 – Мінекономіки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/07/16/663016/>
6. Україна опустилася на 85-те місце в щорічному рейтингу конкурентоспроможності WEF. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.interfax.com.ua/news/economic/617843.html>

МАКОГОН Ю.В.,

д.э.н, профессор

Мариупольский государственный университет

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВОССТАНОВЛЕНИЯ ТЕРРИТОРИИ ДОНЕЦКОГО РЕГИОНА В ПОСТКОНФЛИКТНЫЙ ПЕРИОД

Военные действия на юго-востоке Украины, начавшиеся весной 2014 г., и сформировавшаяся в связи с этим финансово-экономическая и торговая блокада, нанесли тяжелейший удар по экономическому сектору в регионе.

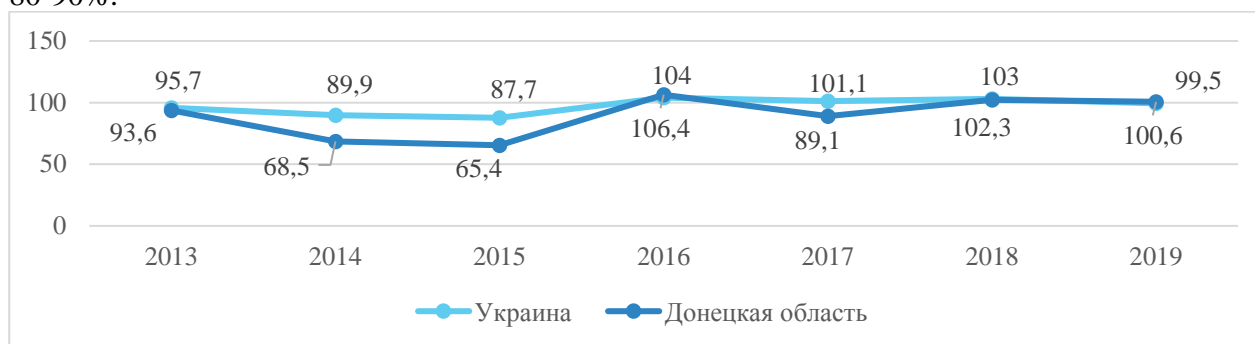
Последствиями военного конфликта стали:

- ✓ потеря населения;
- ✓ экономическая дестабилизация;
- ✓ системное разрушение жилого фонда и инфраструктуры;
- ✓ потеря рабочих мест;
- ✓ снижение доходов населения;
- ✓ обострение криминогенной ситуации;
- ✓ гуманитарная катастрофа.

Теневая экономика в Украине (и особенно на территории Донбасса) последние годы занимала существенную долю ВВП - оценки колебались от 37 до 50%. Особый вес в теневой, а подчас и криминальной экономике, имели угольная промышленность, металлургия (металлолом), химия и малый бизнес. В настоящее время в зоне АТО к прежним видам теневого бизнеса добавились новые: пропускная система, которая касается не только физических лиц, но и бизнеса; система оформления не только собственно пропусков, но выдача лицензий на право перевозки людей, грузов; официальные и неофициальные транспортные коридоры; функционирование пунктов «обналичивания денежных средств»; развитие бизнеса «псевдопрописок» и оформление др. документов.

Последствиями военно-политического конфликта стало повреждение 132 промышленных объектов, что соответственно отразилось на объемах промышленного производства. В частности, снижение объемов производства промышленной продукции в 2014 г. в Донецкой области составило более 30% (рис.1). В Луганской области объемы промышленного производства в 2014 году, по отношению к соответствующему периоду предыдущего года, сократились почти в 2 раза, а в начале 2015 г. составляли лишь

немногим более 10% к соответствующему периоду 2014 г. По оценкам экспертов, потери рабочих мест для крупных предприятий составили от 50% для малых и средних – до 80-90%.

Рис.1. Индексы промышленной продукции, 2013-2019 гг.

Сложившийся сегодня имидж Донецкой области имеет противоречивый и в целом негативный характер, который необходимо целенаправленно формировать и комплексно продвигать в СМИ, деловых кругах (инвесторы и предприниматели), ориентироваться также на выпускников вузов и молодых специалистов, зарубежных и внутренних туристов, трудовых мигрантов.

В этих условиях создание стратегии территориального маркетинга Донецкой области является актуальным научно-практическим и административно-управленческим заданием, что позволит объединить сильные стороны и потенциальные возможности развития региона, выделить и нейтрализовать слабые стороны и угрозы, с тем, чтобы сформировать устойчивые конкурентные преимущества для перспективного развития Донецкой области.

Таблица 1

Сравнительные преимущества и риски социально-экономического развития Донецкого региона

Риски	Вызовы
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Продолжение на территории областей вооруженного противостояния будет сопровождаться ухудшением социально-гуманитарной и экологической ситуации в регионе, представляет собой серьезную угрозу. ✓ Влияние на развитие областей таких угроз, как снижение экономической активности и ухудшение инвестиционной привлекательности региона и Украины в целом. ✓ Недостаточный уровень развития малого и среднего предпринимательства, неравномерность развития в территориальном разрезе и по отраслевому признаку создают дополнительные риски для устойчивого развития региона в условиях наличия правовых, экономических и административных препятствий в реализации прав на предпринимательскую деятельность. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Стабилизация общественно-политической ситуации, восстановление безопасности, жизнедеятельности и экономическая реабилитация региона путем разработки и использования эффективных организационно-правовых и финансовых инструментов, будет способствовать преодолению такого существующего в настоящее время проблемного аспекта развития региона, как существенные разрушения и повреждения производственных, инфраструктурных и жилищных объектов. ✓ Углубление сотрудничества со странами Европейского Союза обеспечило дополнительные возможности доступа к новым иностранным рынкам, что сопровождается ростом конкурентной нагрузки на отечественные предприятия и ростом требований к их продукции.
Сравнительные преимущества	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Наличие свободных площадок, сырьевых и рекреационных ресурсов, наличие местных энергетических мощностей, развитые межрегиональные и международные связи, существенный экономико-хозяйственный, экспортный потенциал. ✓ Имплементация механизмов, направленных на упрощение начала и ведения предпринимательской деятельности путем выдачи разрешительных документов по принципу «единого окна», обеспечение функционирования сети центров предоставления административных услуг. ✓ Мощный кадровый потенциал в сфере местного самоуправления, а также основания таких общественных организаций, как «Центр законодательных инициатив» и Агентство регионального развития «Донбасс». 	

Залогом развития международной конкурентоспособности региона является привлечение инвестиций за счет развития проектов регионального кредитования предпринимателей; формирования института венчурного предпринимательства (в т.ч. за счет отчислений из регионального бюджета); технопарки и бизнес инкубаторы для поддержки в регионе малого и среднего бизнеса; отраслевые кластеры.

Перспективой развития региона является формирование новой техноукладной структуры производства — искусственный интеллект, неоиндустриализм, обработка информации, виртуальная реальность — направленные на взаимодействие с новыми и традиционными отраслями промышленности и обслуживания населения, а также развитие агломерации промышленных городов «Северный Донбасс».

Необходимо применить формы, методы и инструменты особой экономической зоны (СЭЗ) и территорий приоритетного развития (ТПР), тем более это согласуется с Минскими соглашениями. Это позволит создать некий особый режим установления хозяйственных, кооперационных связей с предприятиями, причём, необходимо вначале идти по пути не столько самостоятельного выхода донецких предприятий на какие-либо рынки, а встраивание их в некие технологические цепочки, сознательно сокращая степень переработки. Это касается металлургии и химии, а машиностроение и приборостроение - по-узловая и по-детальная кооперация, встроенные в изделия, которые в готовом виде будут реализовываться на международных рынках.

Одновременно необходимо вести переговоры с руководством страны о восстановлении логистических систем, разрешении чисто гуманитарной проблемы разблокирования автобусного и железнодорожного пассажирского сообщения, возможности обеспечения бесперебойных поставок продуктов и фармацевтических товаров.

Таким образом, поэтапное возрождение тяжелой индустрии приведет к восстановлению транспортной системы и возобновлению строительства, одновременно статус особого экономического режима СЭЗ может предоставить новые возможности для развития малого и среднего бизнеса и сфере услуг.

TYMCHYSHYN Yu.V.,
PhD in Economics, Doctoral
Dolishniy Institute of Regional Research of NAS of Ukraine,
associate professor of Associate Professor of Accounting and Finance
Lviv Institute of Economics and Tourism

ASSESSING THE LEVEL OF REGION'S ECONOMIC SECURITY IN TERMS OF ITS COMPETITIVENESS IN THE REGION

The economic security of the regions is based on regional interests (ensuring and maintaining a decent standard of living, rational use of available economic potential, implementation of independent socio-economic policy of the region, balance and integration into the country's financial system) and the need to protect them from various domestic problems within the region) and external (from the economic policy of the state, administrations of other regions, foreign countries) threats to the balance with national interests [3]. Threats to the economic security of the region should be classified by components. Among the most significant threats to economic security are: declining economic activity in the region, declining entrepreneurial potential and declining business activity in general, destabilization of the labor market, deteriorating living conditions, declining domestic consumption, increasing economic dependence on imports, declining investment attractiveness socio-economic development of the region and the deterioration of its competitive position. Deepening threats to the region's economic security are more likely to have a destructive effect on the country's economic security.

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
ПОЗНАНСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
ТБІЛІСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНЕ ДЖАВАХІШВІЛІ (ГРУЗІЯ)
КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Б.П. ХАЗДЕУ (РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА)
КОМРАТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА)
ГОСПОДАРСЬКА АКАДЕМІЯ ІМЕНІ Д.А. ЦЕНОВА м. СВІШТОФ (БОЛГАРІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ З ПИТАНЬ ЕКОНОМІКИ МАРІУПОЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ВІДДІЛЕННЯ У м. МАРІУПОЛЬ ДОНЕЦЬКОЇ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ
МОЛОДІЖНА РАДА м. МАРІУПОЛЯ

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ КРАЇН У СВІТОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ ПРОСТІР

МАТЕРІАЛИ

VII Міжнародної науково-практичної конференції

20 листопада 2020 р.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою економіко-
правового факультету
Маріупольського державного
університету
(протокол № 5 від 19.11.2020 р.)*

Маріуполь, 2020

УДК 339.922 (063)

ББК 65.54я431

Особливості інтеграції країн в світовий економічний та політико-правовий простір: Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, 20 листопада 2020 р.— Укл.: Марена Т.В., Беззубченко О.А., Мітюшкіна Х.С., Захарова О.В., Ніколенко Т.І., Балабанова Н.В., Омельченко Г.П. За заг. редакцією д.е.н., проф. Булатової О.В., д.е.н., проф. Чентукова Ю.І. — Маріуполь: МДУ, 2020. — 120 с.

Конференція присвячена проблемам активізації процесу інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір. В роботі конференції приймають участь науковці, викладачі, фахівці-практики, аспіранти, студенти.

Основні напрями роботи конференції:

- Розвиток інтеграційних процесів в умовах глобального середовища: політико-правовий аспект;
- Розвиток міжрегіональної взаємодії та транскордонного співробітництва в умовах інтеграційних пріоритетів;
- Особливості розвитку зовнішньоекономічних та політичних відносин країн в умовах глобалізації;
- Розвиток міжнародних фінансово-кредитних та валютних відносин в умовах глобалізації та участь країн на світовому фінансовому ринку;
- Інноваційно-інвестиційна діяльність країн у світових координатах розвитку;
- Проблеми міжгалузевої співпраці в умовах глобалізації;
- Забезпечення конкурентоспроможності галузей та регіонів національної економіки;
- Проблеми забезпечення сталого розвитку країн в контексті сучасних світових процесів;
- Сучасні можливості стратегічного розвитку м. Маріуполя.

Організаційний комітет конференції ставить перед собою такі задачі:

1. обмін практичними і теоретичними напрацюваннями учасників конференції у сфері вивчення особливостей інтеграції країн у систему світогосподарських зв'язків;
2. розробка напрямів розвитку міжнародних економічних відносин країн світу.

© Автори текстів, 2020 р.
© МДУ, 2020 р.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ РОЗВИТОК ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА:

Беззубченко О.А., Бережний Є.Ю.	Глобальні детермінанти розвитку світової економіки	4
Богатирьов Д.Ф.	Особливості інтеграційних процесів між державами, що мають різні моделі економічного розвитку	8
Козлова С.О.	Міжнародна економічна інтеграція: сутність, проблеми та перспективи розвитку.....	11
Надежденко А.О., Кучерова А.М.	Українська національна ідентичність в умовах глобального середовища.....	13
Чинчін К.І.	Процес формування інтеграційного права в Україні.....	15

СЕКЦІЯ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН КРАЇН В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Балабанова Н.В.	Актуальні тренди сучасного етапу розвитку світової торгівлі	18
Bruch O.O.	Peculiarities of foreign economic activity of Lviv region.....	20
Ємельяненко Є.С.	Особливості зовнішньоекономічних та політичних відносин країн азійсько-тихоокеанського регіону.....	22
Карпенко О.І.	Інтегральний індекс зовнішньоторговельної складової безпеки: інструментарій вимірювання.....	24
Лавчі О.О.	Проблеми та перспективи розвитку біржової торгівлі в Україні... ..	26
Пор'яз Т.Є.	Місце світової торгової організації у глобальній економіці.....	29
Тихонська В.І.	Транзитний потенціал України в умовах глобалізації.....	31
Федоров Е.В.	Протекціонізм та національна безпека.....	33
Черніков К.К.	Оцінка участі України на світовому ринку товарів та послуг.....	35

СЕКЦІЯ РОЗВИТОК МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ ТА ВАЛЮТНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА УЧАСТЬ КРАЇН НА СВІТОВОМУ ФІНАНСОВОМУ РИНКУ

Булатова О.В., Марена Т.В.	Місце країн центральної та східної Європи у світовій фінансовій системі.....	38
Дмитрієв В.Є.	Наслідки стимулюючої бюджетно-податкової політики держави в короткострокових і довгострокових вимірах.....	41

Жанаєв А.А.	роль державної регуляторної політики у подоланні безробіття в Україні.....	43
Кулешова А.А.	Державне регулювання національної валюти.....	45
Кучинська А.С.	Методичні аспекти використання цінових індексів у макроекономічних розрахунках.....	46
Фомичова І.О.	Проблеми нестабільності грошово-фінансової системи України...	48
Чентуков Ю.І., Шабельник Т.В.	Особливості прояву глобальних фінансових трансформацій у країнах центральної та східної Європи.....	50
Шабельник Т.В., Шабельник М.М.	Практичне застосування моделі контролю виникнення фінансових криз за макроекономічними індикаторами на прикладі України.....	53

**СЕКЦІЯ
ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ КРАЇН У СВІТОВИХ
КООРДИНАТАХ РОЗВИТКУ**

Бородіна Ю.О.	Шляхи поліпшення інвестиційного клімату України.....	56
Гнідіна В.С.	Аналіз позицій України у світових рейтингах інновацій.....	58
Захарова О.В.	Інноваційні виміри економічної безпеки країни: методичний інструментарій оцінки.....	61
Макарчук О.Є.	Значення інвестицій для економічного розвитку країни.....	64
Мацука В.М.	Інноваційні стартапи як метод міжнародного інвестування.....	66
Мороз С.О.	Інноваційно-інвестиційна діяльність країн у світових детермінантах розвитку.....	75
Надежденко А.О., Коваленко В.Я.	Деякі питання державного управління розвитком «розумних міст».....	70
Сагірова Г.С.	Безпекові аспекти інвестиційної привабливості України.....	72
Терентьева К.С.	Зарубіжний досвід залучення іноземних інвестицій в національну економіку.....	75

**СЕКЦІЯ
ПРОБЛЕМИ МІЖГАЛУЗЕВОЇ СПІВПРАЦІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

Ашимова Т.С., Іванова В.В.	Агропромисловий комплекс України: можливості в умовах глобалізації.....	78
Балабаниць А.В., Шостак М.П.	Імперативи формування конкурентних переваг на туристичному ринку.....	81
Bernatska I.Ya.	Consulting services in Ukraine: problems and ways of improvement..	83
Кислова Л.А.	Теоретичні аспекти дослідження туризму як стратегічного напрямку формування регіональної економіки.....	85

**СЕКЦІЯ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ГАЛУЗЕЙ ТА РЕГІОНІВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Гунько К.В.	Конкурентоспроможність України: проблеми та перспективи...	88
Зайковський О.С.	Місце університетів в економіці знань.....	90
Ле Хонг Чау Лонг	Перспективи та можливості покращення позицій конкурентоспроможності України.....	92
Макогон Ю.В.	Экономические аспекты восстановления территории Донецкого региона в постконфликтный период.....	94
Тумчышун Yu.V.	Assessing the level of region's economic security in terms of its competitiveness in the region.....	96
Щуренко Я.В.	Проблеми зростання ВВП України в умовах соціально-економічної нестабільності.....	99

**СЕКЦІЯ
ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇН В КОНТЕКСТІ
СУЧАСНИХ СВІТОВИХ ПРОЦЕСІВ**

Беспалов С.І.	Групування країн світу за станом забезпечення екологічної безпеки: можливості використання алгоритмів кластеризації...	102
Куталовський Р.В., Пастернак О. М.	Природничий індикатор сталого розвитку міста: «повітря»....	105
Олійник Д.Я.	Побудова економічної моделі за допомогою теорії ігор.....	106

**СЕКЦІЯ
СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ М. МАРІУПОЛЯ**

Дзигар Д.С.	Сучасні можливості стратегічного розвитку м. Маріуполя.....	108
Дресвяннікова В.Д.	Соціальне підприємництво як складова стратегічного розвитку Маріуполя.....	111
Теличко Б.О.	Перспективи міжнародно-економічної інтеграції міста Маріуполь.....	113
Чевичалова Д.О.	Особливості стратегічного розвитку м. Маріуполя.....	114